

මහවැලි නදියේ ජෛවිහාසික පසුබිම

ඒ. ඩෙනිස් එන්. ප්‍රනාන්දු

(මහවැලි ග්‍රමදනයෙන් උපුටා ගන්නා ලදී)

සමප්‍රදය අනුව ධාතුයේන රජතුමා විසින් (ක්‍රි.ව. 459 දී පමණ) මහවැලි ගඟ මිනිසේ දී හරවන ලදී. ගඟෙහි වම් ඉවුර ඔස්සේ ඔහු විසින් ඉදිකරන ලද පුරාණ ඇල මාර්ගය පාවැටී බැවුම්වල පිහිටි අතර එමගින් මිනිසේ වී වගාවට යටත් විශාල ප්‍රදේශයකට ජලය සපයන ලදී. වුලවාගය අනුව මෙහි නිර්මාතෘවරයා 1 වන අග්ග බෝධි රජතුමාය. (ක්‍රි.ව. 580 දී පමණ).

දැනට වස්ගමුව ආරක්ෂිත වනය ලෙස හැඳින්වෙන ප්‍රදේශය හරහා දිවෙන මෙම ඇල මාර්ගය අභව්‍යවිලිප්පෙහිදී අඹන්ගඟට වැටේ. ක්‍රි.ව. 368 දී උපතියස් රජතුමා ඉදිකළ තුපාවැව නවවූ ජලාශයට ජලය සැපයීම සඳහා නදසන්න ප්‍රදේශයේ ඇලමාර්ගයක් ඉදිකරවීය. මෙම ඇල මාර්ගය මහා පරාක්‍රමබාහු රජතුමා විසින් (12 වන සියවස) ඔහුගේ ග්‍රෙණ්දකම නිර්මාණය ලෙස සැලකිය හැකි පරාක්‍රම සමුද්‍රයට යා කළ අතර, තුපාවැව ජලාශයද එහිම අන්තර්ගත කරන ලදී.

මහවැලි ගඟෙහි ප්‍රධාන අතු ගංගාව වන අඹන් ගඟ පසහ රජු විසින් (ක්‍රි.ව. 100) ඇලහැර සිට ඇලමාර්ගයක් ඔස්සේ මිනි-නෝරිය වැවට හැරවූ අතර, ඔහු විසින් ඉදිකරවන ලද මිනිනෝරිය වැව එවකට කුඩා ප්‍රමාණයේ වැවක් විය. අනතුරුව මහසෙන්

රජතුමා (ක්‍රි.ව. 275) පමණ මෙම ඇලමාර්ගය හා මිනිනෝරිය වැවද විශාල කර කවුඩුල්ල නමින් වූ තවත් වැවක්ද ඉදිකරවා මෙම ඇලමාර්ගයෙන් එයටද ජලය සැපයීමට කටයුතු සැලසීය. ගිරි-නලේ වැව ඉදිකළ 2 වන අග්ගබෝධි රජු ඇලහැර ඇල ඊට සමබන්ධකොට එය කවුඩුල්ල සිට කන්තලේ දක්වා ව්‍යාප්ත කෙළේය.

මහියංගනය පිහිටා ඇත්තේ ප්‍රධාන ගංගාව ඔස්සේ මිනිසේ ප්‍රදේශයට ඔබ්බෙහිය. ක්‍රි.පූ. 150 දී පමණ දුටුගැමුණු රජුගේ කාලයේ වැදි නායක මූලනා විසින් ඉදිකරනු ලැබූ සොරබොර වැව මහියංගනයට උතුරින් පිහිටියේය. එම වැව ඉදිකරන ලද්දේ මහවැලි ගඟෙහි කුඩා අතුගංගාවක් හරහා වේල්ලක් බැඳීමෙනි.

සමප්‍රදය අනුව දකුණු ඉවුරු ඇල (ගෝතමී ඇල) මහසෙන් රජු විසින් කරවන ලදී. කාලිංග ඇල යනුවෙන්ද හැඳින්වෙන අවිරවනී නම්වූ එම ඉවුරු ඇල ත්‍රිකුණාමලයේ මායිමට ඉතා නුදුරු ප්‍රදේශය දක්වා ව්‍යාප්ත විය. ධාතුයේන රජතුමා කාලිංග ඇලෙන් කොටසක් හා එම ඉවුරු වැවද ඉදිකරවූ බව ඇතැම් ඉතිහාසඥයෝ පවසති. මෙම ඉපැරණි වාරි කර්මාන්තවලින් අපගේ පුරාණ ශිෂ්ටාචාරයේ ඉමහත් කාර්යභාරයක් ඉටු වූවා යයි කීව හැක.

විද්‍යාත්මක කටයුතු, ව්‍යාපෘති හා ප්‍රවර්තන පර්යේෂණ හා අදාළ තොරතුරු මෙන්ම විවේචන හා අදහස් පළකිරීමද ඉදිරිපත් කරනු ලැබේ නම් ඒවා සතුවින් පිළිගනු ලැබේ. ප්‍රවෘත්ති පරමාර්ථ කොටගෙන මෙම ප්‍රකාශනය පළ කෙරෙන බැවින්, කතුවරයන්ගේ මත හෝ ඉදිරිපත් කර ඇති කරුණු හෝ ඒවායේ අර්ථ නිරූපනයන් හෝ පිළිබඳව ජාතික විද්‍යා සභාව වගකීම භාර නොගනී.

විදුරාව මාර්තු, ජූනි, සැප්තැම්බර් සහ දෙසැම්බර් යන මාස-වලදී ඉන්ද්‍රෝමාසිකව ඉංග්‍රීසි, සිංහල හා දෙමළ යන භාෂාවලින් පළකරනු ලැබේ.

මෙහි පළකිරීම සඳහා එවනු ලබන ලිපි ලේඛන හා අදාළ ලිපි ගනුදෙනු පහත සඳහන් අය වෙත ලැබෙන්නට සැලැස්විය යුතුය.

සංස්කාරක, විදුරාව,
ශ්‍රී ලංකා ජාතික විද්‍යා සභාව,
47/5, මේටලන්ඩ් පෙදෙස,
කොළඹ 7.

මෙම සභරාවේ පළවන ලිපි නැවත මුද්‍රණය කිරීම සඳහා කරන ඉල්ලීම සංස්කාරක වෙත යොමු කළ යුතුය.

දයක මුදල් පිළිබඳ විමසීම :
ගණකාධිකාරී,
ශ්‍රී ලංකා ජාතික විද්‍යා සභාව,
47/5, මේටලන්ඩ් පෙදෙස,
කොළඹ 7.

ශ්‍රී ලංකා ජාතික විද්‍යා සභාව මගින් ප්‍රකාශිතයි.

1974 සිට 1976 දක්වා කාලය ඇතුළතදී මෙම මාස බෝග ආයතනිකව නගනවා කර තිබුණේ, මෙම වගාවලට ඉන් අනුබල ලැබිණි. මෙහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් මෙම බෝග වගාකර ඇති ප්‍රදේශ ව්‍යාප්ත වී ඇත. මෙයාකාරයෙන් මාස බෝග වගාවට අනුබල දුනාහොත් මයිසුරි පරිප්පු ආයතන කිරීම අඩුකිරීම හෝ නැවැත්වීම හෝ කළ යුතුවේ. දෙවනුව, මාස බෝග ගබඩාකිරීම හා අපලවිකරණ පහසුකම්ද වැඩිදියුණු කළ යුතුය.

රටකපු :-

දුනට අවුරුදු පතා අක්කර 19,000 ක ප්‍රදේශයක රටකපු වගා කරනු ලැබේ. මෙය ප්‍රධාන වශයෙන් කටගැස්මක් වශයෙන් ආහාරයට ගනු ලැබුවද, මාපරිත්, විස්කෝතු හා වෙනලච් නිෂ්පාදනයේදී සුළු වශයෙන් පාවිච්චියට ගනු ලැබේ. පොල්තෙල්, සාමතෙල් හා තලතෙල් යාදගනු ලබන ආකාරයට රටකපු තෙල්ද නිපදවා ගත හැක.

මෙහි වෙළඳපොළෙහි පොතු ඉවත්කළ රටකපු රාත්තලක මිල රු. 3.25 ක් වන අතර, මෙරට ගොවි පොලොහිදී මිල රු. 2.25 ක් වුවද එහි නිෂ්පාදන පිරිවැය රාත්තලකට රු. 1.40 ක් බැගින් වනු ඇත. මෙරට නිෂ්පාදිත රටකපු හා තෙල් තත්වයෙන් බාලය. මෙම අංශය පිළිබඳව එතරම් පර්යේෂණ පවත්වා නොමැති බැවින් මෙම තත්වය මහහරවා ගැනීමට ඉඩකඩ ඇත. වඩ වඩා පර්යේෂණ පැවැත්වීමෙන් එලද මට්ටම හා රටකපුවල හා තෙල් වල තත්වයද ස්ථිරවම වැඩිදියුණු කරගත හැක. අපනයන භාණ්ඩයක් වශයෙන් මෙ සඳහා සරු අනාගතයක් ඇති අතර මෙය විශාල ප්‍රදේශයක වගාකළ හැකිය. මෙය දනවමත් පහවැලි ව්‍යාපාරයේ එල් කලාපයේ ජනප්‍රිය බෝගයකි. වඩා සුදුසු සුදු පස සහිත පේ හා එල් කලාප රටකපු වගාව සඳහා අකිශ්‍යන් යෝග්‍යය.

පලතුරු :-

මහාබිමකුලයේ පලතුරු, කෙසෙල් හා පැපොල්, ව්‍යාපාර ප්‍රදේශයේ බේහෙවින් වගාකළ හැකි පලතුරු වර්ග සමහරකි. වියළි කලා පයේ වැවෙන පැපොල්වලට වැඩිම රෝග වැළඳීමට ඇති ඉඩකඩ අල්පය. එපමණක්ද නොව පැපොල් ලබාගැනීම සඳහාද පැපොල් වගාකළ හැකිය.

දොඩම කුලයේ පලතුරු සඳහා දැඩි ඉල්ලුමක් පැවතුනද, එලදව විස්මටසා විසිරයයට ගොදුරුවීම ඉමහත් බාධකයකි. රෝග ප්‍රතිරෝධී වර්ග තෝරාගැනීම සඳහා පර්යේෂණ පවත්වා ඇති රටවලින් එබඳු වර්ග ලබාගත හැකිය. පේ හා එල් කලාපවල ලැට්සෝල් දොඩම කුලයේ පලතුරු සඳහා අනිශ්‍යන් යෝග්‍යය.

මෙම ප්‍රදේශයේ අන්තාසි වගාව කළහැකිවුවද, වියලි කලා පයේ අන්තාසි වගාව හා නිෂ්පාදනය පිළිබඳව පවත්වාගැනීම පර්යේෂණ ආශ්‍රයෙන් එය තීරණය කරනු ලැබිය යුතුය.

මිරිස්, දුණු හා එලවලු :-

අපි මිරිස් හා දුණුවලින් ස්වයංපෝෂිත භාවයට පත්වීමට ආසන්න වෙමු. එලවලු නිෂ්පාදනය සම්බන්ධයෙන්ද මෙබඳු තත්වයක් ඇත. මිරිස් හා දුණු සැපයීම හා අපලවි මිල ගණන් අඩුවැඩිවීමට මුල්ව ඇත්තේ ගබඩාකර තැබීමේ හා අපලවිකරණ ප්‍රශ්නයන්ය. එසේ වුවද ප්‍රාදේශීය ඉල්ලුම සපුරාලීම සඳහා කුඩා ප්‍රදේශවල මෙම බෝග වගාකිරීම කළ හැකිය.

තල :-

දුනට තල වගාකරනු ලබන්නේ හේන් වගාවක් ලෙසය. මෙය අපනයන භාණ්ඩයක් බවට පත්කර ගැනීමට ඉඩකඩ ඇති බැවින්, පොහොර යෙදීම හා ජල සම්පාදනය බඳු ප්‍රවර්ධන කළමනාකරණ කාර්ය ප්‍රතිඵල නිශ්චය කරගැනීම සඳහා පර්යේෂණ පැවැත්වීම ප්‍රතිඵලදී වනු ඇත. ප්‍රවර්ධන කළමනාකරණය සඳහා යෝග්‍ය වර්ග තෝරාගැනීම පර්යේෂණයේ ප්‍රධාන පරමාර්ථය විය යුතුය. එමනිසා ජල සම්පාදනය යටතේ තල වගාකිරීම නොසලකා නොහැරිය යුතුය.

සෝගම් හා බඩ ඉරිඟු :-

මෙම බෝග සඳහා අධික ඉල්ලුමක් පැවතුනද වැසි ජලයෙන් පෝෂිත ප්‍රදේශවල මේවා වගාකළ හැක. ජල සම්පාදනය යටතේ මෙම බෝග වගාකිරීමෙන් ලාභදායකත්වය හීනවේ. ජලසම්පාදිත බඩ ඉරිඟු වගාව යාර්ථක ව්‍යාපාරයක් වීමට නම් දෙළුණුන් වර්ග වගාකළ යුතු වුවද, ඊට පෙර ඒ පිළිබඳ සැලකෙන පර්යේෂණ පැවැත් විය යුතුය. එපමණක්ද නොව යල කන්නයේදී බඩ ඉරිඟුවලට කඳ ඉල්ලන්නෙන් හානි පැමිණේ. එමෙන්ම යල කන්නයේදී එලදව අඩුවනුයේද අධික උෂ්ණත්වය නිසා විය හැකිය.

එමනිසා බඩ ඉරිඟු හා සෝගම් මෙම ව්‍යාපාරය සඳහා නිර්දේශ කරනු නොලැබේ.

ව්‍යාපාරයේ වගාකළ හැකි බෝග හා ඒවා වගාකළහැකි අක්කර ප්‍රමාණය නිශ්චය කරගැනීමට මග පෙන්වීමක් ඉහත සමහාපණයෙන් අදහස් කෙරේ. බෝගවල ජනප්‍රියතාවය ස්ථිරව නිශ්චය කළනොහේ. අතිරේක ඉල්ලුම, වැඩි මිල ගණන් හෝ අලුත් වර්ග හේතුවෙන් වගාවට යටත් අක්කර ප්‍රමාණය හෝ නිෂ්පාදනය හෝ වැඩිවීම සිදුවේ. එමෙන්ම ඉල්ලුම පහත වැටීම, අඩු මිල ගණන්, කාමික්හෙන් හානි පැමිණීම ආදී කරුණු හේතුවෙන් වගාවට යටත් අක්කර ප්‍රමාණය හා නිෂ්පාදනය පහත වැටීමට ඉඩ ඇත.

මෙම ව්‍යාපාරය සඳහා නිර්දේශ කර ඇති බෝග එහි අවශ්‍යතාවයන් පිරිමැසීම සඳහා ප්‍රමාණවත් වන අතර අධි නිෂ්පාදනයක් ඇති නොවනු ඇත. සහල්, රටකපු, සෝයාබෝංචි හා දුමකොල පමණක් අපනයන වෙළඳ භාණ්ඩ වශයෙන් සැලකිය හැකිය. එලවලු හා පලතුරු අපනයනය කිරීම නරක්වන සුදු වෙළඳ ද්‍රව්‍ය හා අදාල විශේෂ ව්‍යාපාරමය කාර්යයක් වන බැවින්, ඒ සඳහා එතරම් අවධානයක් නොලැබෙන්නු ඇත. වෙනත් රටවල් හා සමාගම් එබඳු ද්‍රව්‍ය අපනයනය පිළිබඳ විශේෂභාවයෙන් හා අවශ්‍ය යන්ත්‍රණයෙන් සමන්විත වන බැවින්ද, ඉල්ලුම හා මිල ගණන්වල අවනිශ්චිතතාවය හේතුවෙන් වගාවට යටත් අක්කර ප්‍රමාණයක් පැවතිය යුතු නිසාද මෙම ප්‍රශ්නය තව තවත් ව්‍යාකූල වේ.

වගා රටාවන් :-

වගා රටාවන් ප්‍රධාන වශයෙන් නිර්ණය කරනු ලබන්නේ කලගුණය, පස හා එම තත්වයන්ට යෝග්‍ය මෙහෙයුම් පොරොත්තු ලැබූ බෝග අනුසාරයෙනි.

අවුරුද්දකට කන්න ලෙසකිදී බෝග දෙකක් වගාකළ හැක. ලැබෙන වර්ෂාපතනයෙන් උපරිම ප්‍රයෝජනයක් ලැබෙන හැකිවන පරිදි බෝගවල වර්ධන කාලය නියම කරගත යුතුය.

සාකු අනුව කාමින් හටගැනීමද බෝග වර්ධනය වන කාලය නියම කරගැනීමදී බලපාන තවත් වැදගත් සාධකයකි. උද්භරණ වශයෙන් උදු වැසීම කළ යුත්තේ මහ කන්නයේදී ලැබෙන වර්ෂාපතනය අවසන්වීමට මත්තෙන් එලදව මෙරිය යුතු පරිදිය. මෙ අවදියේදී අධික පින්න ඇතිවිය හැක. දහවල් කාලය වර්ෂාව නොමැති, පින්න සහිතවීම හා රාත්‍රියේ අසු උෂ්ණත්වයද හේතු කොටගෙන 'බලැක් ග්‍රැමරස්ට්' නම් රෝගය වැළඳීමට ඉඩ ඇත.

උපකාරක සේවා, පර්යේෂණ හා ව්‍යාප්තිය :-

වි ගැරුණුවට අනිකුත් වගා සඳහා මෙරට ඇති උපකාරක සේවා වන්නේ එතරම් කාර්යක්ෂම තත්වයක නොපවතී. අපේක්ෂිත නිෂ්පාදන ඉලක්ක මුදුන්පත් කරගැනීමට නම් උපකාරක සේවා විශේෂයෙන්ම ගබඩාකිරීමේ හා අපලවිකරණ පහසුකම් මනාව සංවිධානය කළ යුතුය.

නව ප්‍රමුඛතාවයන්ට අනුකූලව පර්යේෂණ හා ව්‍යාප්තිය සේවා ප්‍රතිසංවිධානය කළ යුතුය. සඳහන් කරනු ලැබූ පලතුරු වර්ග, කපු, තල හා රටකපු පිළිබඳව ප්‍රමුඛතා පදනමක් මත පර්යේෂණ ප්‍රකර්මවත් කළ යුතුය. නව බෝග, වගා රටාවන් හා ගහන විද්‍යාත්මක කටයුතු පරීක්ෂා කිරීම සඳහා නියාමක ව්‍යාපෘති හෝ ආදර්ශ මධ්‍යස්ථාන හෝ පිහිටුවීම අනිශ්‍යන් වැදගත් වේ. මෙම මධ්‍යස්ථානවලට බිජු නිෂ්පාදන හා ප්‍රදර්ශක මධ්‍යස්ථාන වශයෙන්ද කටයුතු කළ හැක.